

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	212
"06"	06 2022
Ora	

**Domnului Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului RM**

**MOTUNE SIMPLĂ
asupra
politicilor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.**

Subsemnații, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.105 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova și art.112 și art.113 din Regulamentul Parlamentului înaintăm moțiunea simplă asupra activității Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Motivare

La data de 6 august 2021, Parlamentul Republicii Moldova a votat Hotărârea Parlamentului pentru aprobarea programului de activitate al Guvernului și acordarea votului de încredere Guvernului. Astfel, potrivit programului de activitate al Guvernului, executivul și-a asumat obligația în fața Parlamentului de a elabora și promova politici publice în domeniul agriculturii și industriei

alimentare, sporirii productivității și competitivității sectorului în scopul asigurării securității alimentare a populației și creării premiselor pentru creșterea permanentă a bunăstării cetățenilor.

Asigurarea securității alimentare a populației, este obligația fiecărui stat, iar problema accesului populației la produsele agro-alimentare de bază și de calitate corespunzătoare trebuie să constituie o preocupare majoră a statului, mai cu seamă în perioadele când sectorul agroalimentar al țării este afectat atât de condiții climaterice nefavorabile, cât și de situația internațională dificilă.

Azi, la mai bine de 9 luni, de când Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare a preluat funcția, starea de lucruri în sectorul strategic al Economiei Naționale – Agricultura este deplorabilă. Și aceasta se întâmplă în situația în care Ministrul a preluat funcția într-un an record pentru sectorul agricol.

Astfel, datorită eforturilor financiare și nefinanciare ale guvernului oferite agricultorilor în cel mai dificil an agricol din istoria țării - anul 2020, în anul 2021 producătorii agricoli au obținut rezultate record în producerea globală de grâu – de circa 1,6 mil tone, care asigură integral securitatea alimentară a țării, estimată la circa 350 mii tone, recolta globală de porumb s-a ridicat la 2,8 mil. tone (consum intern 900-950 mii t.), orz – 165 mii tone (consum intern – 110 mii t.), floarea-soarelui – peste 950 mii tone (consum intern – 330 mii).

Cu astfel de rezultate, securitatea alimentară a țării urma să fie asigurată pe câțiva ani înainte, dar, spre regret, capacitățile manageriale ale Ministrului nu ne permite să avem o dezvoltare continuă în sector și acces sigur al populației la produsele agroalimentare - limitat din cauza creșterii galopante a prețurilor și diminuării puterii de cumpărare a consumatorilor.

În conformitate cu datele prezentate de BNS, prețurile la produsele alimentare de bază au crescut în ultimele 12 luni cu 30,2%. În luna aprilie 2022 față de aceeași lună a anului trecut, creșteri puternice au fost la legume cu peste 69%, ouă de găină - 53%, prețul la pâine a crescut cu 26,6 la sută, iar la produsele din carne și produsele lactate au sporit cu 23,6 și respectiv cu 23,1%, la zahăr prețul

a crescut cu 22 la sută. Uleiul vegetal este marcat cu o creștere de 18,2 la sută comparativ cu prețul de acum 12 luni, dar aici nu s-a luat în considerație creșterea de 50 la sută per litru de ulei de la începutul lunii mai.

Dacă e să analizăm care sunt factorii de bază care au influențat creșterea prețurilor de consum, vom scoate în evidență că cea mai mare influență au avut-o prețurile la imputurile de bază în sectorul agroalimentar, inclusiv resursele energetice, produse de uz fitosanitar și fertilizanți, semințe. Și dacă produsele alimentare, care sunt consumate astăzi, au avut ca bază de producere materia primă la costurile anului 2021, apoi spre sfârșitul anului curent, având la bază imputurile de azi cu prețul de 27 lei la motorină, produse de uz fitosanitar la preț de 5-6 ori mai mare, prețurile produselor agroalimentare vor fi net superioare.

Cu ce se poate lăuda MAIA după 9 luni de guvernare a sectorului agricol de către guvernul PAS? Cu mii de hectare de teren agricol neprelucrate, cu sute de hectare de livezi, în care au fost investiți milioane de lei, descarcerate de către proprietari întrucât producătorii nu mai pot suporta cheltuielile, cu zeci de mii de tone de mere în frigidere iar sute de fermieri sunt în pragul falimentului din cauza ignoranței totale a Guvernului față de producătorul autohton.

Ce a întreprins MAIA pentru susținerea producătorilor în situația de criză? Nimic!

Situația dificilă din sectorul agricol denotă faptul că Ministerul Agriculturii nu are o viziune clară privind dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar al Republicii Moldova în condițiile schimbărilor climatice și a crizelor economice regionale.

Timp de 9 luni, Guvernul PAS nu a avut capacitatea să promoveze două dintre cele mai importante documente de politici pentru sectorul agrar, și aici menționăm "Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și mediului Rural" și "Strategia Națională de Dezvoltare a Sistemului de Irigații în RM". Ambele

documente au fost elaborate și puse pe masa ministrului Guvernului în exercițiu, care a elaborat documentele menționate dar nu a avut dreptul să le adopte, deoarece era în exercițiu.

Ministerul, responsabil de dezvoltarea și susținerea continuă a sectorului agroalimentar și producătorilor autohtoni, nu are capacitatea să folosească măcar instrumentele care au fost create de către guvernarea precedentă, dar insistă pe distrugerea acestora și apără doar interesele importatorilor. Da, Ministerul Agriculturii insistă în continuare ca, prevederile Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, care prevede ca comercianții de produse alimentare sunt obligați să achiziționeze și să asigure expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial, să fie anulată.

În același timp, în frigiderele producătorilor mai rămân stocate zeci de mii de tone de fructe, în special mere, care nu pot fi realizate din motive logistice, iar ministerul nu a întreprins nimic, nici pentru diversificarea piețelor de desfacere și nici pentru facilitarea procesului de achiziții pentru instituțiile publice a produselor autohtone, în special pentru grădinițe, școli, spitale. Nu s-au luat măsuri nici pentru susținerea procesului de prelucrare a fructelor prin compensarea parțială a pierderilor suportate de către producători.

Ce a făcut Guvernul pentru a ajuta producătorii agricoli? A promis 90 bani la fiecare litru de motorină utilizat pentru lucrările agricole – aproximativ 90 lei la 1ha și, asta în timp ce sectorul agricol contribuie cu peste 3 miliarde lei la buget doar din plățile de accize și TVA numai din procurarea de motorină. Chiar și așa, până în prezent nici unul din producătorii agricoli nu a beneficiat de aceste compensații din partea guvernului.

Prin acțiunile, dar mai curînd inacțiunile MAIA, situația din sectorul agroalimentar al țării s-a agravat cumplit, cu zeci de mii de hectare de teren agricol neprelucrate și sute de fermieri în pragul falimentului, iar țara riscă să intre în criză alimentară.

Un număr mare de fermieri se află într-o situație financiară și mai dificilă din cauza calamităților naturale, în special căderile de grindină din vara anului 2021 în urma cărora au pierdut peste 56 milioane lei. Chiar dacă fracțiunea PSRM au înaintat inițiativa legislativă privind compensarea acestor pierderi, care ar fi ușurat activitatea agricolă, cel puțin parțial, majoritatea PAS nu a acceptat.

Este bine cunoscut faptul că, Republica Moldova are unul dintre cele mai efective sisteme de protecție antigrindină (132 puncte de lansare a rachetelor antigrindină care protejează în jur de 1,66 mil. hectare), iar în anul 2021 au fost inițiate încă 18 puncte care ar acoperi în jur de 250 mii ha. Din raioanele Căușeni, Ștefan Vodă, Hîncești și Șoldănești. Mai mult ca atât, au fost prevăzute chiar și mijloace financiare în acest sens dar, până la moment nu s-a făcut absolut nimic.

Totodată, trebuie să menționăm că, în mediu, anual sunt utilizate 5500 rachete antigrindină, (în anul 2020 au fost utilizate doar 2500 rachete, întrucât a fost un an cu un volum scăzut de precipitații, pe când în anul 2021 au fost lansate peste 10700 rachete). La moment sistemul antigrindină este asigurat doar cu 2500 rachete antigrindină, iar contractele semnate cu furnizorii au fost anulate. Ce vom face când stocul de rachete antigrindină va fi epuizat, știind că pentru procurarea acestui tip de instrumentariu este necesar minim 3-4 luni? Ce face MAIA?

Asigurarea sectorului agricol cu sisteme centralizate de irigare a culturilor agricole rămâne o provocare pentru dezvoltarea durabilă a ramurii. În acest sens, pe parcursul anilor 2020 -2021, au fost create 30 de Asociații ale Utilizatorilor de Apă pentru Irigare, iar potrivit Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, către 23 AUA a fost transmisă în comodat infrastructura de

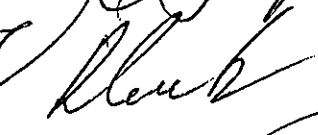

irigații. Pe parcursul a 9 luni nu s-a reuși transmiterea sistemelor centralizate de irigare la șapte AUA

Dispozitiv

În contextul celor menționate mai sus, și reieșind din necesitatea strigentă de a interveni cu măsuri concrete în susținerea sectorului agroalimentar al țării, întru prevenirea unei crize alimentare în Republica Moldova, considerăm eminent necesare următoarele măsuri:

1. Aprobarea în regim de urgență a "Strategiei de Dezvoltare a Agriculturii și mediului Rural" și "Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sistemului de Irigații în RM"
2. Restituirea TVA și accizei achitata pentru motorina utilizată la lucrările în sectorul agricol – în jur de 10 lei din prețul combustibilului constituie impozite achitate în buget ;
3. Restituirea TVA la procurările de produse de uz fitosanitar și fertilizanți în vederea diminuării costurilor de producție agricolă;
4. Compensarea a minim 3 lei per kg a merelor realizate la prelucrare care astăzi se achiziționează la prețul de doar 1.45 lei/kg. Aceasta ar permite producătorilor de fructe, care au rămas cu produsele în frigidere, acoperirea cel puțin parțială a costului de producere;
5. Achiziționarea în rezerva de stat (în plus la cantitatea existentă la moment) a minim 100 mii tone de grâu alimentară. În situația restricționării exportului de grâu producătorii de cereale practic au fost lipsiți de sursele financiare pentru acoperirea cheltuelilor operaționale.
6. Modificarea Legii cu privire la Achizițiile publice prin prioritarizarea achiziționării produselor alimentare pentru instituțiile publice doar a produselor autohtone, în special pentru grădinițe, școli, spitale, armată, penitenciare etc.
7. Urgentarea transmiterii în comodat a sistemelor centralizate de irigare către Asociațiile Utilizatorilor de Apă
8. Fortificarea Sistemului Special pentru influențe active asupra proceselor hidrometeorologice prin lansarea a 18 puncte rachetare pentru raioanele Caușeni, Ștefan Vodă, Hîncești și Șoldănești și urgentarea procurării numărului necesar de rachete antigrindină pentru asigurarea sistemului cu consumabile.

V. Voronin
L. Matusch

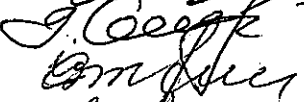

L. Greccard

V. Batrincea

O. Radwan

P. Burduja

Grigore Novac

E. Smirnov
S. Cusnetchi

A. Pilipetzoi

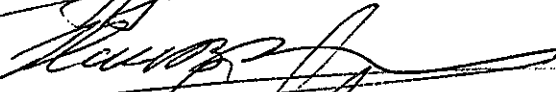
~~Amendinaria~~

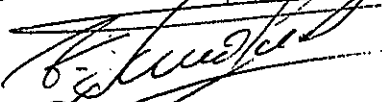
L. Belacova

D. Caraman

M. Sitore

V. Nigai

N. Rusel

V. Sandue

~~Solanga A. Deo~~

F. Goganz

Votile Boles V. Boles

Comelia Tencelito

~~Сухоголовский Амурсанг~~

~~V. Oduobles~~

~~Polle Kortover~~
~~J. Korsal~~

A. Lebedinschi